

Rondetafelgesprek rapport 'Industrie en Omwonenden'

September 2023

In Zuid-Holland hechten wij veel waarde aan een gezonde, schone en veilige leefomgeving. Als provincie Zuid-Holland zijn wij het bevoegd gezag voor de vergunningverlening aan, toezicht op en indien noodzakelijk de handhaving op de meest risicovolle bedrijven binnen onze provincie. Ruim 25% van de meest risicovolle bedrijven (Brzo-bedrijven) in Nederland staan in Zuid-Holland. Om deze belangrijke taak zo zuiver mogelijk uit te voeren is de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor vergunningverlening niet belegd bij de bestuurlijk verantwoordelijke voor toezicht en handhaving.

Wij verwelkomen het onderzoek 'Industrie en omwonenden' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Zo zien wij enkele aanbevelingen van de Onderzoeksraad als ondersteuning van ons Zuid-Hollandse beleid om emissies zo scherp als mogelijk te vergunnen. Helaas ervaren wij geregeld juridische beperkingen voor onze besluiten; wat ons betreft is aanpassing van landelijke wet- en regelgeving dan ook nodig!

Verbetering van de bescherming van omwonenden is en blijft hard nodig

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) concludeert uit haar onderzoek dat de bescherming van de gezondheid van omwonenden tegen schadelijke industriële emissies beter moet. Deze conclusie onderschrijven wij. Vandaar dat wij als Zuid-Holland er bewust voor kiezen om een scherpe koers te varen. Zo voeren wij voor emissies van potentiële Zeer Zorgwekkende Stoffen (pZZS) uit voorzorg hetzelfde beleid als voor bewezen Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Zo verwachten wij van bedrijven die nieuwe potentiële ZZS gebruiken dat de minimalisatieverplichting meteen wordt toegepast. **Met dit beleid lopen wij als provincie Zuid-Holland landelijk voorop.**

Helaas ervaren wij geregeld juridische beperkingen voor het scherper vergunnen. Recent kwam dit tot uiting in een verloren rechtzaak tegen Chemours over onze verscherpte vergunningsbesluiten. Wij stelden dat van een aantal stoffen die Chemours uitstoot duidelijk is geworden dat zij schadelijk zijn voor het milieu dan eerder werd aangenomen. Tot onze teleurstelling is de rechtbank van oordeel dat wij volgens huidige wet- en regelgeving, een aantal van deze stoffen niet mochten gelijkstellen aan bewezen ZZS. Tegen de uitspraak treden wij in [hoger beroep](#), omdat wij de zorg van onze inwoners vooropstellen.

Onze inspanningen bij Chemours worden (h)erkend door de OVV

In het rapport worden de inspanningen van de provincie bij Chemours herkend en specifiek genoemd. Wij zijn blij met deze erkenning en zien enkele aanbevelingen van het rapport als ondersteuning van ons beleid.

'De casus Chemours laat zien wat er kan, als het bevoegd gezag (provincie Zuid-Holland) en de omgevingsdienst (DCMR) meer aandacht hebben voor de mate waarin de gezondheid van omwonenden beschermd wordt door het uitvoeren van de VTH-taken. Die partijen laten zien dat als de bestuurlijke bereidheid om mogelijkheden te zoeken om de vergunning aan te passen aanwezig is, en dit budgettair ondersteund wordt, dit tot de gewenste resultaten kan leiden.' (pagina 145)

In de praktijk hebben onze inspanningen ertoe geleid dat de uitstoot van GenX, een stof uit de PFAS-familie, naar zowel water als lucht **in flinke stappen zijn teruggebracht**. Waar het bedrijf in 2013 nog jaarlijks 6.400 kilogram GenX naar water mocht uitstoten, is dat nu 2 kilogram per jaar. Wij zijn blij met deze flinke reducties, en willen deze aanpak verbreden naar andere stoffen om zo de gezondheid van omwonenden beter te kunnen beschermen.

Aanbevelingen uit het rapport aan de bevoegde gezagen

Op basis van zijn bevindingen concludeert de OVV dat het niet vanzelfsprekend is dat de gezondheid van omwonenden voldoende wordt beschermd. De Onderzoeksraad heeft acht aanbevelingen geformuleerd gericht aan onder andere bedrijven, bevoegde gezagen en de staatssecretaris van IenW. Graag lopen wij er een tweetal met u langs.

Aanbeveling 3 | Maak gebruik van alle mogelijkheden binnen het huidige instrumentarium om omwonenden te beschermen

Wij streven ernaar om met onze vergunningverlening de gezondheid van omwonenden zoveel mogelijk te beschermen tegen schadelijke emissies. Zo beoordelen onze omgevingsdiensten alle omgevingsvergunningen met regelmaat om te controleren of deze voldoen aan nieuwe of gewijzigde wetgeving. Op basis van dit beleid worden ook de vergunningen van bedrijven die niet in de aandacht staan van media en omwonenden waar nodig aangescherpt. En als handhavend opgetreden moet worden, twijfelen wij niet om dit te doen.

Naar onze indruk hebben wij bij de recente vergunningverlening, bijvoorbeeld aan Chemours, het systeem volledig benut. De huidige wet- en regelgeving belemmeren een nog strenger vergunningenbeleid. Wij roepen de staatssecretaris dan ook op om het voorzorgsprincipe beter te borgen in wet- en regelgeving, in lijn met aanbeveling 7.

Aanbeveling 7 | Borg dat het voorzorgsprincipe zwaarder wordt gewogen in het systeem van vergunnen van persistente stoffen

Door onderzoek weten we de laatste jaren steeds meer over de schadelijkheid en de wijde verspreiding van bijvoorbeeld PFAS-stoffen. Een stof uit de PFAS-familie, PFOA, wordt sinds 2012 niet meer gebruikt door Chemours. Inmiddels is het gebruik van deze stof verboden. Maar omdat deze stof niet tot nauwelijks afbreekt, blijft het aanwezig in ons water of in onze bodem. Bijvoorbeeld in de moestuinen in de omgeving van Chemours; veel van de vervuiling is ontstaan door schadelijke emissies van PFAS in het verleden. Het omgaan met de vervuiling uit het verleden verdient de komende jaren veel aandacht van alle betrokken overheden.

Om herhaling van een situatie zoals met PFOA voorkomen, is **het belangrijk om nu al de emissies van deze stoffen zoveel mogelijk te reduceren**. Óók als over de schadelijkheid van deze stoffen slechts ernstige vermoedens bestaan en deze nog niet zijn geclassificeerd als een bewezen ZZS.

Deze aanbeveling aan de staatssecretaris van IenW zien wij dan ook als een welkome ondersteuning van onze eerdere oproep aan het Rijk om pZZS te verankeren in rijksregelgeving. Voor het classificeren van stoffen als pZZS maken wij gebruik van [de lijst met potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen van het RIVM](#). Helaas lijken vergunningsbesluiten in lijn met deze lijst juridisch geen stand te houden, kijkend naar de uitspraak van de Rechtbank Den Haag in het door Chemours ingestelde beroep tegen het aanscherpen van de vergunningen. Wij vragen ons dan ook af wat de toegevoegde waarde is van deze lijst als het bevoegd gezag niet beschikt over instrumenten om maatregelen te nemen.

Wat er nodig is voor het beter beschermen van omwonenden:

Wij denken dat het volgende nodig is voor het beter beschermen van omwonenden;

- ✓ **Aanpassingen van wet- en regelgeving** zijn noodzakelijk om te voorkomen dat stoffen waar vooraf niet bekend was hoe schadelijk deze zijn, jarenlang onze omgeving vervuilen en de gezondheid van omwonenden schaden.
- ✓ Geef bevoegd gezagen **de juiste instrumenten** voor een maximale reductie van emissies van stoffen die achteraf schadelijker blijken te zijn voor de gezondheid. Alleen zo kan er worden gewerkt aan het zo snel mogelijk realiseren van “nul uit de pijp”, zoals de Kamer recent per [motie](#) het kabinet verzocht te onderzoeken hoe dit zo snel mogelijk te realiseren bij Chemours¹.
- ✓ Daarbij wijzen wij u graag op [de eerder ingediende motie van het lid Hagen](#) over de mogelijkheid voor bevoegde gezagen om een minimalisatieplicht op te leggen voor potentieel zeer zorgwekkende stoffen². Wij hopen dat deze motie voldoende steun bij uw Kamer kan vinden.
- ✓ Een **Europees verbod op PFAS is cruciaal**; wij ondersteunen het Rijk bij dit door Nederland en enkele andere lidstaten ingediende zogenaamde restrictievoorstel. In het kader van de consultatie op dit voorstel spreken wij in IPO verband steun uit en onderstrepen wij het belang van zo weinig mogelijk uitzonderingsgronden en minimale uitfaseringstermijnen.

¹ Kamerstukken II, 2022/2023, 27625-652

² Kamerstukken II, 2022/2023, 22343-355